

BAJROQ MIHNAT

Organ SK partijali Komunisti (a) Uz. — Organ QH KP (b) Ya.
Ba zuvoni jahudhoji suxori — Ha rya. byx. esp. 23122.

Obzuri matbuoti „Pravda“

Dushmani sinfi dar tahti niqovi natsionalizm.

Maskov. (TASS). „Pravda“ dar oshu matbuot bo sarlavhaji „Dushmani sinfi dar tahti niqovi natsionalizm“ kunin menavisd:

„Sahat quli gushtagi turkman kom-samul kurti shufiro dar Aqqosot la nom karda, va nomi shufiro girifta ba rajoni Qizil Orvod omad, ba ume-re ki muvofiqi kasas kor joyad. Magar ba to musin dodan mumkin hast? gufta komsamul mazkurro dar jozuzrans pešov kardand. Ba sar-uli aittomoli shistan, kori turkman-est gufta, qaror doda, shuinisthoji telkoderzavi, Sahatquliro na kori cer-oradigisi firistondin.

„Vaqt guzasta istodast, amo ba man-ori shufiro nadoda istodin, man-ole ham ba sifati cunorapdel kor karda istodin.“

Sahatqul ba redaksiyasi gazetii rajoni Qizil Orvod „Zahmatkaslar“ pesl—navistast. Gazeti mazkur ki xel-udani voqlaaji rasvojiro jako jak-avista ghilati sijos sovinitthoji veli-oderzaviji sojuztransro tuciri gunah-ror karda va baroji onho cazoji saxt-o-talav kardast.

Voqlaaji komsamuli turkman qati-qi dodagi jagona nest.

Xali Sahatquli az bovati buroma-sovinisthoji velikoderzavi dar rajon- Qizil Orvod jak qismi masalaji ka-ome hast, ki dar tamoni respublikai-ja Azijoji Mijona ahmijati dorad. Gap-ori bovati mahali kunondani aporati- rojli rafta istodast, gap az bovati in- qisla istodast, ki in aporati baroji 16- qisla istodast, ki dar kulonijaji soviqi im- pializmi podsohi istuqomat mekunad, masras karda savad.

Gap dar inast, ki dar mudathoji- olontarini taarixi daraqaji materjo- ba madaniji xalqhoji pestar mazlum- udagi baland bardosta savad.

Jak bor ne, cand bor SK va oshum- oji kompartijahoji mili az bovati- milharhoji qatolaji mahali kunondani- momi aporati shuroji qarorlio euro- ardagi hastand.

Amo to alhol dar tashtilotho va ido- ho qismi beshtarini korhoji idoraho- zuvoni rusi rafta istodast.

To alhol tojik, turkman, dzabak, ki- ta shaklithoji markazi jo rajoni me- bojand, bislor vaqtho maqsur me- vad, ba xudas tilmoc koyad.

Bislor vaqtho gunidan mumkin hast,- kori mahali kunondani aporati az- avthoji „objektiv“ keqol jofta isto- di, gujo ki kadrho kami mekarda- band, az korvithoji korkunhoji- borat kori jod giriftani zuvonhoji- shalro lad medoda bojad va xudi- sh giriftani in zuvonho ham bislor- bo bojad. Ba in xel savavhoji „objek- ti“ bahu dodan qin nest.

Nomi in savavho sovinizmi veli- derzavi mebojad. Kori mahali ku- ndani aporati bo in lad xurda is- bast, ki korkunhoji rahbarikunan- ba kori tajor kardano tarolja do- ni kadrhoji mahall masqul sudan- mexohand va goho nametavonand- in.

Gazeti respublikagi „Shorlar Turkman- i“ faktloji digartarro ovardist:

„Dar kombinati nuhumi bolandagi- qamla isexho az bovati har xel- qilisho, kamponijaho maalumomho- xata cudagi hast, plakatho ovexta- dagi hast va digaru digar. Amo

hamaji luhofaqat na zuvoni rusi me- bojand.“

Dar gazetii mazkur az bovati sar- aurothoji sovinizmi rafta rasidagiji- velikoderzavi va az bovati sarauro- hoji tanglamli mili bislor har xel- fakthoji aqojlae joftan mumkin- hast.

Qudo naqt hast, ki gazetii mazkur- in voqlahoro raj kor karda melavon- nad va ba masalaji mili coj medi- had. Amo gandages hamin hast ki „Shorlar Turkmanistoni“ hec name- tavonad, ki az qihati sijos durust va qatal maane buroard, reshajoji- maanaji saraurothoji miliro nison- dihad, va bislor vaqtho qanoat faqat- bo nison dodani faktho qanoat me- kunad, ki in nisoniji beemadori me- bojad.

Gazeti rajoniji Samarqand „Lenin- jolt“ ceqcaq mekunad, ki dar korxo- nahoji Ozei Samarqand silosati mili- ti partija xelo vajron karda suda is- todast.

„Dar korxonahoji Ozei bislor raad- cihoji tojik, jahudhoji suxori va dz- bakh kor mekunand. Amo agar ra- adci aariza navistan xohad, u bojad- odami zuvoni urusiro medonistagi- ro jad. Savavah hamin hast, ki mud- rijat, zavkum va jacekaji partijaji- zarizahoro ba zuvonhoji mahali qavul- namekunani? „Amo maanebuorlio- kuco raftand? Munosibati gazet ba- rattori besarmonaji rahbarhoji korxo- naho kuco raft? Afshuz ki gazetii raj- oniji Samarqand hec taarix karda name- tavonad, ki on ba sarvaqas maane- hoji sijosiji darkori burovarda me- tavonista bojad.“

Dar vaqthoji gazethoji respublikagi- va rajoniji Azijoji Mijona az bovati- saraurothoji rafta rasidagiji sovinist- hoji velikoderzavi va shaklhoji har- xelaji rjrosti muqobilatjatkuniji sinfi- hoji murda istodagi va az bovati hu- quqhoji gum kardagi roz ba dast- medarorem gufta khsis kardani milati- pestar hukumron sudagi xavahoro- xondan mumkin hast.

Amo afsuz ki dar gazetho hec nest- ki bo sovinizmi velikoderzaviji xatari- asosi budagi gushtini cuqur va maane- nok aurda va ba oomaji vasea reshajo- ji onro fahmonda doda bojad.

Bo saraurothoji sovinizmi veliko- derzavi, muskliljo pec dar peclji mas- alaji mili dar respublikahoji Azijoji- Mijona tamom namejavand.

Khsishoji kulokhoji forumor karda- sudagi va intelligentsijaji mili burzu- azi namojon hast, ki onho ba raji- xud niqovi qalvakiji miliro pusida, ba muqobilatijati sotsialisti- gushtin burdan mejavand.

Dalho vasadho fakthojero ovardan- mumkin hast ki kulokho, sojho, eson- ho va muloh korio coraalinhoji hu- kumatro lad dodan dar sahr va dar- qisloq harakat mekardin, ki in hara- kathoji onho ba boloji tezu tund- kardani rasku—adati mili ba boloji- munfiat burdan avzashoji milatpa- rastiji tavagahoji aqovimondaji mar- dum soxta suda budand. Ba in sar- aurothoji tamoman milatitagi az tara- fi matauot zaraa doda nasudast.

Dar in bovat kori Komili qudo xa- rakternok mebojad. Jagon gazetii res-

Bajni kolxuzchoji Bedori udarnik- hoji peqadam har vaqt az taht dil kor- mekardagi hastand udarnikho har vaqt- nhrmaji doda sudagi roz rarijod sarpur- mekunand, sifati kori onho behtar- hast.

Udarnikho na faqat ba vaqti koram- balke na vaqti copuqkuniljo ovdhi- va digar xel korhoji kolxuz ham peqad- am hastand.

Udarnikhoji paxta.

Udarnikhoji peqadam az prise- lenseh E. Jundonadi, I. Jiljofdi, S. Jia- hoqdi, I. Dstodi, M. Sastodi meo- sand.

Az in udarnikho digar kolxuzcho- olvrat girifta, ba kori har rujaji xud gar- digi qatelo ba dast darorand.

Zarur hast, ki pravlenijaji kolxuz- ba in xel udarnikho mukofot di- had.

M. K.

Copuqi sejumro sar kardem.

(Xat az kolxuzi „Bedori“)

Ba asosi putjafkahoji buqumi sta- liniji baroji daraqaji balandi hosiloti- balandi paxta, mihnatro durust tasht- dodan dar bajni kolxuzcho kori cor- jakgiriji sotsialisti va udarnikro tara- qi dodan, copuqi dujumro pes az- mulgari partija va hukumati soveti- muvajjan kardagi 16-umi IJUN TA- MOM KARDEM. Kolxuzi mo hote- kaj ba copuqi sejum daromada dar 5- gektor majdoni korami paxtaji xud copuqi sejumro ham guzarond.

Muroqaatnomaji kolxuzchoji Keri- Marks xususi konkursi erigadaho bar- roji daraqaji balandi hosiloti va daro- mad burovardagi dar maqlaji memo- mij kolxuzcho kor karda buroma- dem. Hama kolxuzcho coraalinhoji- muroqaatnomaro durust donista bar- roji onhoro ba co ovardan ba xud- candin voqivijathoji giriftand.

Brigadaji kordardauoriji dujum- erigadaji jakumro baroji hosilotudaro- madi baland, ceq zada ba xud cunin- voqivjatro girift, ki ba asosi durust- kor karda buromadani majdonhoji- paxta az 55 gektor majdoni paxtaji- xud az xodi 3 hozar 350 pud sarban- di kardages 4000 pud paxta medi- had.

Brigadaji jakum ham ceqzantiji bar- ro qavul karda ba xud cunin voqivi- jat girift, ki on ham az 57 gektor maj- doni korami paxtaji xud az 4000 pud- zijodtar paxta medihad.

Hozir dar kolxuzi mo copuqi 3-ium- va ovdilho ba ave guzaronda suda is- todin. Ba asosi dar bajni oomaji kol- xuzcho korhoji oomaviju maenedod- kunlio taraqi dodan, mo cunin shvol- ro ba dast darovardem, ki korgarezi- progulkuni va lavandi mutlaq sarham- zada sudagi hast. Kolxuzcho dilu nijati- sof qati kor karda istodin.

Mo shumoro cunin bovati meditem- ki kolxuzchoji mo voqivjathoji ba xud giriflagiro sarpur mekunand va- incunin baroji baland bardostani da- raqaji hosiloti paxta gushtini pajravo- na burda onro ba dast medarorand.

Rajist kolxuz
MURCABOJUF.

Kotiv BANQIJUF.

Kolxuzi Mihnati aqoviv monda istodast.

Kolxuzi Mihnati rajoni Buxoroi- Khdna dar bovati copuqi dujumro- guzarondan nihojate aqoviv monda- istodast, ki jaane on to 15—umi IJUN- faqat ba 12 gektor majdoni korami- paxtaji xud copuqi dujumro guzaran- dagi hast.

Kolxuzi Mihnati kolxuzi Zelenaski- Nel—umi rajoni Mirzoculro ba cor- jakgiriji sotsialisti ceq zadagihast va xudi on az Zelenaski aqoviv monda- istodast. Zelenaski to 10—umi IJUN az 50 parason zijodtar ba majdoni korami- paxtaji xud copuqi dujumro mud- kardagi hast.

Binobarin zarurast, ki kolxuzi Mihnati na asosi durust tasht dodani- mihnati va corjakgiriji sotsialistija- udarniki tempahoji copuqaro zar karda- ba pes darojad.

Ma'lumot xususi rafti kori copuq darres-publikahoji Azijoji Mijona.

Ba 15-ijun Uzbakiston copuqi avairo ba 89,4 parasoni majdon, dujumro ba 39,8 parason igro kard. Dar soli guzasta ba ham in vaqt copuqi aval 88,2 parason, dujum 34,2 parason karda sudagi aud. Chihati nisbatl parasoni Uzbakiston ba daracaji soli guzasta meistad. Lekin chihati sifirhoji aaniq dar soli guzasta ba majdoni qudo nisfor copuq karda sudagi aud. Incunin, copuqi aval ba 15 ijuni soli guzasta 875,300 gektor aud, amo dar ham in sol inqat 779,128 gektor menoqad.

Dar Turkmaniston copudi aval ba majdoni 109,709 gektor—70,2 parason dujum 50,122 gektor—32,3 parason igro karda sudagi hast.

Dar Tojikiston copudi aval ba majdoni 81,801 gektor—50,1 parason igro karda sudagi hast.

Dar soli guzasta ba ham in vaqt ba majdoni 98,400—78,4 parason copuq karda aud, copudi dujum ba majdoni 28476 gektor 27,9 parason karda sudagi hast.

Dar Qirgiziston copuqi aval ba majdoni 48,895 gektor—69,4 parason (soli guzasta ba ham in vaqt ba majdoni 50,600 gektor—63,5 parason) karda sudagi hast. Copuqi dujum dar Qirgiziston hamagi 664 gektor—0,9 parason menoqad.

Qara—Qalpoq—copuqi avairo ba majdoni inqat 7500 gektor 13,8 parason aud kardagi hast.

Dar soli guzasta ba ham in vaqt 40 hazor gektor—65,8 parason copuq karda sudagi aud.

Copuqi dujumro dar Qara—Qalpoq hole ham sar nakard in.

Hamegi dar Azijoji Mijona copuqi aval ba majdoni 1,027,023 gektor jo 82,8 parasoni pilon aud karda sudagi hast. Dar soli guzasta ba ham in vaqt ba majdoni 1,208,400 gektor copuq karda sudagi aud, ki on ham 82,8 parasoni pilon menoqad. Copuqi dujum dar Azijoji Mijona ba majdoni 426164 gektor—34 parasoni pilon aud karda sudagi hast.

Cl xele ki az raji ma'lumot dida me'avad, pangrazaji oxirin, nazar onasi ki har kadam raju soat qimat hast, tempahoji balandi copuqkuno nardodasi, amo tempaji Tojikiston hatokam shuda istodast.

SK VKP(a) va Savnarkhimi Illoq mudafi oxirini aud kardani copuqi jakumro ba 10—umi ijun nison dadi hastand, in suporiso jagon respublikaji Azijoji Mijona ba 15-ijun ham igro karda natavonist.

Az copuqkuni doqiv momdan in ba hosiloti baland va daromad baland zarba zadan menoqad. Boyvudi ham in eisjori tashtilhoji rajni respublikagi korhero az nav nasoxitin, ki qarorhoji serjumor qati ne, bulke korhoji bishiviki qati gardis qatiro ba dast darorand, xususi one, ki suporisi partijaro mukamal aud kardani mumkinast hast, xususi in tagirahoji jak qator rajunhoji eisjori copuqi jakumu va kolxuzhoji eisjori copuqi jakumu dujumro ba sarvaqtas 100 parason aud karda va hatokam seljumo revoc dodagi hastand guvohiji naqz medihand.

Ba duzdu novudkunihoji molu ajnosi kolxuzi coraji qatai dida savad.

Dar kolxuzi Bedori solhoji guzasta hodisehoji govu gupand duzdi raji medod, ki 3-4 sar govu aspi kolxuzi ro duzidagi hastand. Ba in xel harakatho aktivhoji kolxuz va paravientiya ba sarvaqtas cora dida on duzidoro jofia ba hukumat s u p u r dagi hastand.

In voqlasho cand vaqt boze nest shuda rafta asosand ham, ki amo az vaqti Tajik seg M u r o d u f i b a m u d i r i M T F f e r m a j s i r u hajvonot taslin shudan ba in coniv, sovoqlashoji govduzdi raji doda istodast.

Ba shavi 17-umi ijuni ham in sol az xuturi №2 az baji 4 govhaji xudi kolxuzho jak sar govi kolxuzro duz-

did meravand. Hamun r a z P a r p i T o s m a t i f i ba ham in xutur istiqomat mekarda, gi, se iqozati paravientiya aspi kolxuzi girilla ba bozor meravand. Jak cand kolxuzcho az on gumon burdagi hastand, lekin mudri M T F in kor i nest, man jak akt mondam ba, se, harakati zijod nakuneton gufta kolxuzchoro dil chamal doda istodast.

Harakati Tajikseg nison medihad ki ba qatori odamhoji duzdu qalay, ho jak dilauda, ba kolxuz xijoli zar, ba zadan dorad.

Kolxuzcho talav mekunand, ki in xel duzidhoji molu ajnosi kolxuzro kofia coraji qatai dida, Tajiksegro ham ba quvovgariji kasida savad.

M. K.

Kori pilatajorkuni noqanoatbaxs hast.

Dar kolxuzi Bedori kori pilatajorkuni cila ham sust guzasta istodast. Baroili pila tajor kardan kolxuz ham in sol jak quti tuxmi pila girilla bozad ham, ki az solhoji niholhoji tut ro naqz parvo nakardand va tuxmi pilaro ba sarvaqtas munliat nasurdan on tuxm novud shuda istodast. Dar in kor imkonijati kolxuz nisfor hast. Lekin shuroji hosilot—Tuxta—Qul Mav-

lonquluf ba in kor saho nadoda va ba niholhoji tut ov dodanro iqozat nadoda istodast. Az chihate, ki kor pila qudo ham ahmijati xoqaji dorad, va in sharojaho ki dar kolxuzi Bedori mavqud hastand, in korro taraqi dodan zarur hast. Shuroji hosiloti kolxuz ham ba in kor saho dihad.

M. K.

Uzbekiston piloni zajum pahmkuniro sarpur kard.

Az raji ma'lumot ba 15-umi ijun ba zajumi pangsoleji dujum navisoni dar Uzbekiston ba 81 mil. 687 hazor sum rasid, ki on 101,4 parasoni piloni zajum pahmkuniro menoqad.

Dar sekturi tashtil pilon alohida ba 98,6 parason sarpur sud sumaji ba zajumi dastmoni 39 millionu 458 hazor sum, dar sekturi notashtil—63,2 parason—sumaji ba zajumi dastmoni 5 millionu 208 hazor sum, dar sekturi kolxuzi piloni pahmkuniro zajumi sarpur sud shuda—zajumi navisoni ba 30 millionu 1,9 hazor sum jaane 115,4 parasoni pilon sarpur sud.

dagi menoqad, hamcunin piloni uajai jakardzqorho zajum pahmkuniro sarpur sud sarpur karda sud, ki sumaji ba zajumi dastmoni 6 millionu 742 hazor sum jo 112,3 parasoni pilon menoqad.

Suporiso dar tamoni respublikaji sarpur karda, Uzbekiston ba tahti az aori sad parason mihnatkashoro ba zajumi navisonidan gufta sudagiro dast darovarda, dar navasit avai baji sektirhoji tashtil va notashtilji shir zarajumi dastmoniro davom karda istodast.

Rahbariji paxtatajorkuni ba direkturhoji zavudhoji paxta toza mekardagi BOR karda sud.

Moskov (TASS). „Pravda“ dar shu baji „Dar SK VKP(a)“ mesealaji aporail paxtatajorkuniro sanqida shuda nasro ma'lum mekunad.

SK VKP(a) qaror kard, ki rahbariji kori paxtatajorkuni ba quvovgariji direkturhoji zavudi paxta toza mekardagi bor karda savad. Ba rajunhoje ki zavudhoji paxta mavqud hastand punkthoji paxtatajor mekardagiji zagutlupka ba onho hoast mekunand. Zavudhoji paxtatajorkuni ki onho ba roji ba kori daracaji avai paxtatajorkuni ba nazdi zagutlupka hastand, onho tugi va baroili ba vaqthoji musajjan karda sudagi paxtaji xusifatiro tajor kardan interes dorand.

Har ki qadare, ki zavud, kori tajorkuniji xudro tashtil kunad, hamun qadar u promilpiloni xudas va qaribandije ki u ba korxonahoji molaofi baroili paxtaji toza supurdan karda hast, saqo meajjorad.

Baroili ba paxtatajorkuni rahbari kardan az tarafi tresthoji respublikaji paxta ba rajunhoji paxtakori instituti vakillho tashtil karda me'avand.

Ba asosi ham in, dar rajunhoje ki ba rajuni markaziji on zavudi paxta

bozad direkturi zavudi paxta, hamcunin baroili paxta tajorkuni az tarafi trestli paxta vakil taslin karda me'avand. Dar rajunhoje ki zavudi paxta mavqud nest, jo in ki ba rajunhoje ki cand to zavudhoji paxta mavqud hastand alohida az tresthoji paxtaji respublikaji vakil taslin karda me'avand.

SK VKP(a) baroili vakillho cinda giriftand xelo ahmijati kalon doda hast. Ba solhoji kadam odam va ki ba vakili taslin shudanaq, pegravilji paxtatajorkuni voasta hast. Ba ham in savav kandidoithoji vakillho ba direkturhoji zavud ki az tarafi tresthoji paxtatajorkuni taslin karda me'avand ba holati SK kompartijaho nison doda shuda, baroili tashtil kardan ba Sredazajuro SK VKP(a) firistonda me'avand. Hamaji kori odam chamakuni vakillho tashtil kardan dida auomadani direkturhoji zavudhoji paxte ki ba mudati kutoh guzaronda shudanaq lozim hast, to i ijuro raji xati vakillhoje ki ba rajunho ba kori paxtatajorkuni, va direkturhoji zavudi paxta ki taslin karda shuda tashtil karda sudagi hastand ba SK VKP(a) firistonda shavad.

Gazeti devori tashtildihandaji gushini daraqaji balandi hosilot shuda istodast.

Ba nazdi kolxuzi Mevaji Uktjaar cand vaqt peg gazeti devori tashtil doda sudagi menoqad. To vaqthoji oxirin gazet devori ba davri sud ommaji kolxuzchoro qali nakarda goh aurovarda shuda va gohho faqat boqlism giriftani 2—3 nafar aktivho aurovarda mequd.

Ba asosi taraqi kardani faaolijati kolxuzcho va zur shuda omadani gushini daraqaji hosiloti balandi paxta va ba asosi tangid xudtanqidkuni kori gazet az jakumi ijun ba inqoniv durust ba rah monda shuda omada istodast.

Dar kolxuz jak illicuvkaji gazet devori nomi „Rohati Uktjaar“ tashtil doda shud va umuman korhoji gazet devori az nav soxta sud.

Gazeti „Rohati Uktjaar“ baroili daraqaji balandi hosilotro ba dast darovardan, puljajaki huqumi stalinro dar baji kolxuzcho qori namuda istodast va onro ba har jak kolxuzi fahmonda doda va ba asosi on kor guzarondan gushini qatai surda istodast.

Omaji kolxuzchoro baroili kor karda euomadani tovisloni majdonhoji paxtaro silali naqz qati guzarondan tashtil doda istodast.

Gazeti devori baroili baland kardani intizomi mihnati va baroili kolxuzro az qinshoji qajr toza kardan gushini faaolona surda istodast.

„Rohati Uktjaar“ tez—tez eurovaron me'avand va dar n a m e r h o j i on s t r u p i j o z i o d a n i—

hoji qajr, korgurezu progulcholo lavandhorofos karda raji kor karda me'avand.

Va baroili har xel kamudiji non soglihoji bartaraf kardan, „Rohati Uktjaar“ ba sarvaqtas signalzanti kardi zudi qati cora meelinand.

Ba natijaji durust va ustuvoroni kori guzarondani gazet devori baroili copuq ovdihiho gardis qatai ba dast darovarda sud: ager to 24—umi inqat 18 parason copuqi jakumi guftaronda shuda bozad, baad onro ba as kolxuzi solhoji paxta to 7—umi ijun tamom karda shud va copuqi dujum to 17—umi ijun 70 parasona guzaronda sud.

„Rohati Uktjaar“ dar bovat az ni kolxuzcho muxalirhoji faaoli tashtil karda eurovaron ham kor guzarondan istodast va hokeaj 20 nafar muxalirhoji kolxuzi dorad.

Kamudilji asosiji gazet devori menoqad, ki garcande hokeaj 20 nafar muxalir dofta bozad ham, dar baji onho hanuz seminarlaji muxalir tashtil nadodast.

Mo umed dorem, ki „Rohati Uktjaar“ in kamudiro bartaraf karda gushini baroili daraqaji hosiloti balandi paxta boz zafarhoji navro ba dast medarorad.

Brigadaji „B—M“

J. Sijund B. S. Solumd

„BAJROQI MIHNAT“
VARAQI 2 № 123 (62)

Piloni shiru gush supori sarpur karda nasudast.

Kolxuzi „Zelenski“ az 30 to zijod-tar govhaji shir deh dorad, ki az onho 120—150 liter shir megrad.

Kolxuz ba hamroji hukumat baroili shiro supurdan (furdxtan) shart bastagi bozad, baji 6 mahi baroili 76 hazor liter mesupurdegas, ba 22 hazoru 160 liter supurdast, ki on hamagi 23 parasoni pilon menoqad.

Tugirgi gushsupori ham kolxuz doqiv monda istodast.

Qajr az in az idorahoji daxldori rajni agar talavnomaho eisjand, na pravlenijaji kolxuz va na selsovet dar on talavnomaho quvov rohi namekunand. Pravlenijaji kolxuz bozad ba zudi baroili sarpur kardani piloni shiru gushsupori corahoji amali dida ba idorahoji daxldor aloqaji xudro zur karda az onho jordami amali girand.

M. K.

Reçi rafiq Litvinof dar konferensijaji Bajnulxalqiji iqtisodi.

Az as ki soxti iqtisodiji mamla-xususiylatho dorad, krizisi çihon-va taraqlloj dojmij hajoit iqtisod- on hec taasir karda nametavonad va taasir namekunad, ki inro nadani az had berun zljod suvovar- gudan molho, va çame çuda bondani zapashoji ba furûs name- lagl, bekori, zljod çudani qarzhoyi erun, çikan-çikanho va kam çudani çq kor borin voqla tasdiq mekunand.

Rafiq LITVINOV

Bo vuçudi in ham, ba taraqlloj-avdojl berunaji mo ba deraçali mu- vajah taasiri nad mekunad. Hukumatl man ki dar natçali bo muvafaqi- ni çro karda çudani piloni panço- çali jakum baroiji na impürt (molejto- ç) az bozorhoji xorlça nigoh karda, bunodijati xudro taraql dodan, mam- kinijak mukamal dorad, bo vuçudi in ham nijat nadorad, ki peji xudro az çihoni beruna ba vositaji devorhoji iqtisodi bandad.

Nazar ba mamlakathoji digar dar barovari auzurgvor zljod çudani pro- çudstvoyi xudamo, mo az molhoji korçaro ovardan rü namegardonem, ki in ba mo fojda dorad. Rajisi kon- ferensijaji mazkur dar reçi avallni çuda az bovali ahvoli imruzaji iqtisodi surati torikero nişon dod. U ba jod dod, ki hozir 30 million nafar bekorho hastand. Çjalat nakarda gut- tan mumkin hast, ki dar vaçli hozira az 60 million nafar zljodtar odamho dar mamlakathoji giriftori krizis su- dagi zindugoneşon xüru namur hast.

Dar on vaçte ki dar çihoni boql monda produktsijaji sanoatli dar soli 1932 nazar ba soli 1928-um ba 33 parason kam çuda sud, dar mudati hamun vaçt dar SSSR produktsijaji sanoatli ba 219 parason zljod çud. Dar on vaçte ki dar beştarin mam- lakatho miqdori kor mekardagho xe- lo kam çuda sud, dar SSSR miqdori zaedçho va xizmatçho dar mudali solhoji pançsolaji jakum az 11,6 ba 22,8 million nafar odam rasid.

Dar on vaçte ki impürtli (molejto- çiji) çameli mamlakathoji digar, az xud avali krizis ba paj dar paj kam çudani maji karda va holekaj dar soli 1931-um nazar ba soli 1929-um ba 40 parason, baice zljodtar kam çuda sud, impürtli llofoç çroji dojm zljod meşud va dar soli 1931-um ba nuçlaji soliji xud—jaane ba 1 mil- jardu 135 million süm rasid.

Krizisi çihoni iqtisodi ki hozir çame su- dagi hast, dar peji xud vazifaje memo- nad ki agar baroiji baratar kardani krizis nabogad, aqalan baroiji savuk kar- dani on coraşiniho jovad. Çi xe- le ki az rüji korhoji ekspertihoji baroiji konferensija rüzioma tojor kor- dagi didan mumkin hast, cunin peş- dini çudagi hast, ki konferensija aso- san ba masalahoji kam kardani kor kardaurori, tarifho, sijosati krediti va baland bardostani narxho diçat mondani hast.

Az bovali in masalaho bahsu mu- noziraji teårlaji nakusoda, delegat- sijaji çroji bovuçudi in ba çuha kardan jurak mekunad, ki metühoji muşajjan karda çudagi baroiji savuk- tar kardani krizis rüli çidi bozi karda tivonand.

Ba fikri delegatsijaji çroji ba mum- kinijathoji furûxtani zapashoji mol- hoji dar dunjo budagi, ki in zapas- ho bozorro zer karda istodin, incunin ba mumkinijathoji zljod kardani kor zavudhoji vositahoji prolvudstvoyi meşurovardagi diçali kalon dodan darkor hast. Az hamin nuçlaji nazar, delegatsijaji çroji fikr mekunad, ki agar konferensija az dahni tamomi delegatsija çunavida metavonist ki dar mamlakathoji onho baroiji çonnok kardani hajoti xoçagi va baroiji vaseç- tar kardani impürt el xel mumkinijatho hastand, va agar konferensija korhoji darkori kunad, ungoh on ser- natçalar meşud.

Hukumatl çroji taomul pilonhoji impürtli (molejtoçiji) xudro muvo- liqi mumkinijathoji ekspürtli (molev- çori) va çarhoji kredit meşozad. De- legatsijaji çroji daroz karda çudani müçarhoji kreditho, va çarojati du- rusiro baroiji ekspürtli çrojiro az ha- min xel çarho hisov mekunad, ki onho pilonhoro az hadi hozira zljod kardan memondand va onho ba az kri- zisli hozira xolosi joftan taasiri kalon rasonda metavonistand.

Az rüji hisovl delegatsijaji çroji hukumatl çroji dar çudani çarhoji nişon dod çudagi dar xorlça dar vaçthoji nazdikta- rin taxminan ba mavlaçli 1 milliard dular zakaz doda metavonad. Baro- ji muşarah kardan, megüjam ki llofo- ç çroji dar vaçli nazdiktarin tax- minan ba mavlaçli 100 million me- talhoji ranga, ba 100 million mol xol- mi bofandagi va carmu kaucuk, tax- minan ba mavlaçli 400 m l i j o n a s a o v u a n ç o m h o az on çumla ba 100 millionas asovhoji rahi- çan, çariv ba 35 million molhoji xo- riçagiji çişloç az on çumla hajvono- lizoli, incunin ba 50 million dular çoi kakuf, çahva borin molhoji xüroki, va ba mavlaçli 50 million süm paro- xüdhoyi nav, beştarin baroiji maçsad- hoji sanoatli p a r o x ü d h o j i mahdori avçig, zamin kovi v a digaru digar xarida metavonist.

Ba man boz gufta guzaştan memo- nad, ki dar furûxtani molhoji man dar bolo nomar kardagi beştarini mamlakathoji dar inço vakilhonon budagi çazmand hastand. Man bojad nişon dod çuzarum, ki sifrhoji nişon dod çudagi az dojrail pilonhoje ki hole kaj hukumatl çroji muşajan kardagi hast, berun hastand va onho az un molhoje nestand, ki ba onho hukumatl çroji muhoçli çüre doşta va dar çarojati hozira bo- jad zakaz doda şavand. Mo faqat ba konferensija rohe nişon dodan xostem, ki dar in rah ba fikri mo, dar bovali savuktar kardani krizis natçahoji namojan ba dast daro- vardan va ba delegatsijaho digar olvrat çudan mumkin hast.

In xel fikrhojo sajon karda, mo ba konferensija taklif nameku- nem, ki on manajthojo favorahoji dastlari dar aolami munosiathoji be- runaji xoçagi budagi borin tarafhoji problemaro be diçat monad. Mo hec in kor namekunem, ki dar aolami çaloqahoji berunaji xoçagi metüdhoyi çangi iqtisodiro kor farmudani mamlakatho ba lad çudani ahvoli bajnulxalqiji iqtisodi madad meraso- nad, ki on se in çam çudo saxt me- boşad.

Man holekaj jak vaçte dar sifati delegat komisijaji tafişkunandaji 80 masalahoji az bovali llofoç Jevröpo,

jaroçpatoviji iqtisodiro masilhat doda az bovali huçumi iqtisodi nakardan pakt basta şavad, gufta taklif basta budam. Afsûs, ki in projekt çudaş ba huçum vo xüro va dar xonaji torik dar komisijaji Ligaji millatho az nar- zar dur kunonda sud. Man ba jod konferensija in projektro mediham, ki on ba fikri man, nazar ba un vaçte ki man onro taçdim karda su- dam, hozir zaruratar suda va vaçtaş ham hozir hast.

Çaphoyi man guftagi baroiji fahm- dani hamin budast, ki delegatsijaji çroji ba muçoqilli tamomi navhoji huçumi iqtisodi auromada amo ba taklile ki dar konferensija az bovali oştigiji boçgiri ba majdon monda sud muçoqilli çuda nametavonad. Çarcan- de ki dar çarojati dar mamlakati man mavçud budani monopollaji gos- darsivogiji saydojl beruna boçhoji beruna mamlakathoji digar borin, un qadar rüli bozi namekunad. Çunki falon qadar zljod çudani soç ba mav- laçli umumiyl impürtli çroji bevosita taasir karda nametavonad, amo mam- lakathoji digar ba stavkahoyi boçgiri- je ki baroiji onho dar SSSR muçarar karda çudagi hast, hamtûr nigoh kar- da nametavonand.

Delegatsijaji çroji fikr mekunad, ki oştigiji iqtisodi haqiqatan natça- nok çuda va çangi mavçudaji iqtisod- ivo sahl xomûş mekunonad, faqat ba un vaçte ki agar gosudarstvo na fa- çat az çori kardani corahoji nav çangi iqtisodi, baice az kor farmuda- ni corahoji hozira dast kaşad.

Vaçte ki az bovali oşt çudan gap mezanand, so in mavçud budani ho- latl çangro iqror meşavand. Baadr çang oşt çudani—tamomi çakhoji guşlinu huçumro ba kardan hast na- taçat az harakat mondani baaze nava- hoji çudogonaji jaroç boşad. Dar aol- ami çangi iqtisodi ham hamtûr şa- vad va oşt çudan bojad ba as çu- dani har xel guştin savv şavad.

Binobarin delegatsijaji çroji ba re- zoljutsijaji az bovali oştigiji iqtisodi çavul karda çudagi hamroç çuda tak- lif mekunad, ki ba soloji on voçli- jate çavul karda şavad, ki dar baro- vari on hama va har xel corahoji guş- lini iqtisodije ki çameli mamlakatho ba tarigi çonuni jo administrativ çori kardagi hastand, bekor karda şavand dar in bovat delegatsijaji çroji rezol- jutsijaje taçdim mekunad.

Delegatsijaji çroji umed bastan mexohad, ki konferensija so çavul kardani in coraşinihoji vaçtina çano- aat nakarda va baroiji oştiro be amo- niji daroze gardondan çamxüri me- kunad, Baroiji hamin az çoji torik suvovarda çudani projekt çroji az bovali huçumnakuniji iqtisodi jake

az in vositaho çuda metavonad, ki in projekt dar peji çangi iqtisodiji dar solhoji oxirin zürar çudagi hozir çu- quritar va vaseçtar karda çuda meta- vonad.

Man bovari doram, ki hamaji çu- molho naçz mefahmeton, ki amoniji iqtisodi faqat dar dojraili amoniji umumi dar tamomi çismathoji hajoti bajnulxalqi mumkin hast. Konferen- sijaji iqtisodi har ci xel rezoljutsija- hoji naçz çavul kunad, amo agar ahvoli hoziraji bezovitagija zavotir- nokli umumiyl sijosl, ba rüli pagangi bovari nadoştin, tarsi ihtimol dar har vaçli ba vuçud omadani guş- unu çangi iqtisodi davom kunad, ungoh in rezoljutsijaho baroiji savuk- tar çudani krizisi iqtisodi hec jak ta- asir namekunand.

In hisijoti bezovitagl dar vaçthoji oxir na faqat xomûş naşud, baice zürtar sud, so vuçu- de ki jak cand soveşçanijahoji baj- nulxalqi guzaronda çuda va paktho basta çudan, xususan hozir soveşça- nijahoji bajnulxalqi va pakthoji baj- nulxalqi mavçudand, ki onho xud ba xud sarçasmaji lxtijoriji beqaroriji sijosl çudan.

In beqaroriju bezovitagiro sust kar- dan, baroiji munosiathoji hamdigar- riji iqtisodiji amonl çarojati zaruri bunjod kardan faqat ba vositaji ha- min mumkin hast, ki agar dar aola- mi jaroçpatovl corahoji çatal dida şavad va ba vositaji imzo kardani pakthoji du tarafa va umumi az bo- vali huçum nakardan garantijahoji (diçurihoji) beçatari zürtar karda şa- vad.

Munosiatl çihoni kapitalisti ba xalqi 170 millionaje ki dar gosudar- stvoji xud soxti çurojro çori karda, soşializm soxta istodast,—jaane ide- jaji mumkinijati har xel çanghoji krizishoji iqtisodiji bajnulxalqiro rad mekardagiro ba ço ovurda istodast. Jak faktüre meşozad, ki baroiji barpo çudani hisijoti beqaroriju bezovitagiji sijosl ahlijatas kam nest.

Az tarafi xud, hukumatl çroji, prin- sipi oromona isiuomat kardan çatal va pajravona girifta omada va az ta- moml corahoji agresija (huçumkuni) dar tçmomi çismathoji hajoti bajnul- xalqi çudagro dur nigoh doştagi hast, çajr az un vaçthoje ki on maçsur meşud, ki ba huçumhoji digarho çu- vov dihad.

Delegatsijahoji çroji dar çameli konferensijahoiki çism megiriftand, ba ilhoml sijosati amijattüştijaji huku- mati xud kor mekardand. Delegat- sijaji çroji dar in konferensija ham ba hamin ilhom kor mekunad.

(Reçi mazkur katoç karda doda çud).

Dar çujan ov karda burori, SSSR dar tamomi çihon ba çoji jakum suromad.

Maskov. (TASS). Dar maqolaji re- daksionagi az bovali korl metalurgi gazeti „Izvestija“ menavisd:

„13—umi ijun zavudhoji metalur- gijaji SSSR dar hamaji vaçti istuço- mati xud ovkardani rekürdno dodand. Onho 22 hazoro 242 tün çujanro ov kardand.

Az dujumi ijun sar karda, çujan ovkuni az 20 hazor tün kam nafuro- mada hama vaçt tempahoro aaland karda istodast.

Metalurgijaji illoç çroji bakori çujan ovkuni hozir dar tamomi çihon

ba çoji jakum suromad. On ha- to az çujan ov kardani SASS ham peş guzaştai rait.“

Lokin, ba rüzhoyi oxirin nazar ba sifrhoji aaland suromadageş, piloni suikagiji ovkuni boz hole sarpur naçudast.

„Izvestija“ çeq zada maqolaro fa- mom mekunand: „dar jak sutka az 24 hazor tün çujan kam doda haş- vad—ana in programaji sojevüji so- jad ba rüzhoyi nazdiktarin sarpur kar da şavad“.

inosi

a mun
a t u f
re karda,
aspi kol
vad, Jak
nurdagi
in koni
i bas, be-
çutla kol
istodast
medihad
u çalov,
çloji zar-

nd, ki in
kol xüro
ilvoçegro
vjad.
K.

st.

doda va
ro içoçat
ki kor
çgi dorad,
zi Redo-
çro taraql
siloti kol
nad.

K.

kard.

loni hajaj
kuni bar-
sumaji
742 hazor
on meço-

respuçlika
tahtl şu
aşghoro
çagiro dast
çajol sek-
çahir za-
çarda islo

çştini
dast.

çulçho
kor kard

udju nor
çohati Uk
çani kard

ustuvoro
evori ba
çatal ba
4—umi
jakum çu
çro ba
nom kar
7—umi
çud.

çvati az
façoli tal
çro guzar
nafir mu

devori
çekaj 20
m, dar
çi muç

çohati Uk
çi karda
çsiloti na
çro ba d

B—M*

çofumli

INAT*

(62)

11450 0331